

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. pošne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglašni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglašom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO

Murska Sobotica, 24. oktobra 1937.

ŠTEV. 43.

Preko bojišč do mira

Težnja mednarodne politike je, da se ohrani splošni mir na svetu in da se ustvari ozračje v katerem se ne bodo kalili odnošaji med posameznimi sosednimi narodi. Po tem cilju hrepeni svet današnjih državnikov, njih delo je usmerjeno za tem, da se ohrani mirno sožitje in da se izogne vsak mednarodni spor, ki bi nagnal milijone in milijone ljudi na krvava bojišča. Ta želja se je rodila po težkih in usodnih preizkušnjah v svetovni vojni, ki radi petletnega brezobzirnega medsebojnega klanja, predstavlja najbolj žalostno dobo v človeški zgodovini. Vsi narodi so bili zakleti v začaranem vojnem krogu. Borba, ki je še vsem nam v živem spominu, je zasekala rane, ki se kljub tolikim letam še ni in nemore zaceliti, se je v glavnem vodila okrog nadvlade dveh velesil, ki sta slepo verovali v svojo neizčrpno silo in v svoje lažiposlanstvo, da je izključno le njihova pravica in dolžnost, da so gospodarji milijonom sužnjem in da mora svet tako plesati, kakor oni zahtevajo. Svetovna vojna naj bi jim bila sredstvo v dosego tega namena. Predvsem je to želela Nemčija, med tem, ko sta Francija in Anglija gledale na vsako njeno potezo ter se trudile z vsemi silami, da ta načrt Nemčije prekrizata za vsako ceno. S svojim postopanjem je Nemčija izzvala nacionalni preporod naše doraščajoče mladine, a obenem pa je želela, da zagospodari nad ozemlji južne Evrope, prav do praga Azije. Cilj teh naporov je bil, da se pride do živega angleškimi kolonijam v prednji Indiji. Zgodovina pa je obrnila list drugače, kot so to mislili in pričakovali Nemci.

Po dokončani svetovni vojni je bila ustanovljena ustanova z imenom Društvo narodov, katere naloga je bila, da po mednarodnem javnem pravu, v okviru pakta Društva narodov, zaščiti vse svoje članice pred morebitnim spopadom. Naloga te mednarodne ustanove, kot najvišje mednarodno razsodišče, je, da na miren način odstrani in prepreči vse spore in spopade v cilju, da se popravijo in ozdravijo notranje razmere v

poedinih državah. Tem predpisom pa niso bili dosledni vsi člani, kršili so jih, jih enostavno izigrali in to posebno oni narodi, ki so se smatrali zvišeni nad drugimi ter so v svoji nadutosti mislili, da lahko številčno manjšim narodom vsilijo svojo voljo, svoje mišljenje ali celo pokroviteljstvo, ki zahteva slepo pokorščino.

Prvi in najlepši primer mednarodne enakopravnosti pred Društvom narodov nudi oborožen spopad med Italijo, kot napadalko in Abesinijo, ki je bila napadena. Imenovani dve državi sta bile polnopravni in enakopravni članici ženevske mednarodne institucije. Italija je rabila ozemlja, med tem, ko je Abesinija branila svojo lastnino in svobodo. Pri tem sporu je ostalo Društvo narodov kot nemi opazovalec, ki je le tu in tam spregovorilo kako besedo, katero nihče ni mogel razumeti. Pozneje, ko je že vsem presedalo to slepomišljenje, pa je bila njena beseda v prilog napadalcu, torej v prilog močnejšemu.

Drugi primer rešitve mednarodnega spora je žaloigra, ki se odigrava v Španiji med rodnimi brati ob soudeležbi številnih tujcev v obeh si sovražnih taborih. Špansko bojišče pa so predvsem izrabile tuje sile, da preizkusijo najnovejše vojne izume in doženejo njih dovršenost na živem človeškem materialu. Španski narod je samo orodje za mednarodno krvoprelitje, a sončno špansko ozemlje le za najprimernejši prostor za vprizoritev drame sedanjosti ter na srcu in duši bolanega človeštva. Trenutna borba v Španiji ni borba med onimi, ki hočejo kralja na prestolu in onimi, ki hočejo, da bi se vladalo po komunističnih načelih, temveč preizkušnja tujih sil, ki se pripravljajo na nova krvoprelitja ter ne štedijo pri tem ne z človeškimi življenji, ne s svojim narodom, ki na ukaz prinaša žrtve na oltar temnih ciljev. In postavili so generala, na čelo, ki je bil zaslepljen ter je veroval v „narodni pokret“, a naroda niti niso vprašali za mnenje. Oblast je vsemogoča in sila je kakor pest, ki pada in drobi svobodna mišljenja.

Borba v Španiji še niti ponehala ni, že se je začela druga in to na Daljnem vzhodu. V hi-

pu se je pozornost Evrope obrnila na nova bojišča, kjer so se spoprijeli Japonci in Kitajci. Za trenutek je španska žaloigra stopila v ozadje spricho grozodejstev japonskih vojakov nad nedolžnim kitajskim prebivalstvom. V svitu dveh požarov, in nobenega izmed teh ne smemo podcenjevati, se mrzlično giblje evropska diplomacija, ki hoče gasiti, a nehote podreza v žerjavico, da se plameni dvigujejo še vse višje in vse bolj grozeče. Ta situacija ustvarja morečo negotovost jutrnjega dne in vsak se upravičeno boji preteče katastrofe, ki se dviguje na obzorjih, v notranjosti razrvane in na pogublajoči neslogi, bolehnosti in že od toliko neviht razrahitane Evrope. Društvo narodov pa v svoji nemoči ne more mirnim potem rešiti spor na Daljnem vzhodu, a prav lahko se zgodi, da se bodo v to razprtijo zopet vmešale tuje sile in to ali na strani napadalcev (Japoncev) ali pa na strani napadenih (Kitajcev). Osebni interesi bodo do tega vodili, a mednarodna politika dopušča vodstvo teh krvavih manevrov svojim zunanjim ministrom. Tudi ta spopad bo končal tako, kot vsi drugi, kjer je posredovalo Društvo narodov. Zmagovalec bo tisti, kateremu bodo pomagale velesile. Te bodo tudi narekovale rešenje v Društvu narodov.

Ko vse to vidimo in pridemo do spoznanja v škodljivosti takih rešitev, se moramo vprašati: Ali je mogoče, da nad usodo poedinih držav gospodarijo tuje sile? Ali je mogoče, da poedine države in njihov obstanek, zavisi od rešitve poedinih velesil in njihovih zahtev? Kaj je cilj Društva narodov in kakšen je njegov namen? Vsa ta vprašanja čakajo in kričijo po rešenju. Zahtevajo in čakajo na ta odgovor, ki ga drže velesile za se.

Da bi se prvenstveno uredile obstoječe razmere in se preprečili spopadi med posameznimi narodi, bi bilo predvsem potrebno, da se reorganizira Društvo narodov. Ustvariti bi bilo treba solidno in zdravo podlago, na kateri bi bila zgrajena usoda celokupnega človečanstva, a predvsem pa bi bila potrebna pravičnost in nepristranost vrhovnega mednarodnega razsodišča. Potrebna pa je tudi medsebojna vzajemnost med državami-sosedi in strpljivost med velesilami in malimi državami. Če bi se vse to doseglo, bi bili dani pogoji za splošen mir na svetu, kar bi bila največja blagodat za narode in države, ki bi se lahko z vsemi silami posvetili notranji izgraditvi svojih domačij.

POLITIKA

Proti sporazumu prihajajo protesti iz nekaterih srbskih mest, kjer so člani občinskega odbora pristaši sedanje vlade. V sprejetih resolucijah obsojajo zagrebški sporazum, poudarjajo narodno in državno edinstvo ter zahtevajo čuvanje sedanje ustave. Končno pozivajo merodajne činitele, naj preprečijo vsak tako nevaren poizkus, kakršen bi bil izvajanje zagrebškega sporazuma.

Po obisku v Parizu, kjer je bila podaljšana prijateljska pogodba med našo državo in Francijo, je naš ministrski predsednik dr. Stojadinović odpotoval v London. Tamkaj je imel dolg političen razgovor z angleškim zunanjim ministrom Edenom. Sestal se je tudi z drugimi uglednimi angleškimi politikami in zastopniki londonških finančnih krogov. Sestal se je tudi z predsednikom angleške vlade ter je bil povabljen na kosilo pri kralju Juriju VI.

„Sedaj je gotovo, da se jugoslovenska zunanja politika razvija v okviru sklenjenih pogodb in da zadnje sklenjene pogodbe ne pomenijo nobene spremembe, niti pogodba z Bolgarijo, niti gospodarska pogodba z Nemčijo, niti pogodba z Italijo. Vsi ti dogovori so v skladu s francosko-jugoslovensko pogodbo in paktom Male antante.“ Iz pisanja francoskih listov ob priliki podaljšanja prijateljske pogodbe z našo državo.

Na konferenci vojvodinskega vodstva združene opozicije so postavili program za zborovanja združene opozicije širom Vojvodine. Največji zbor bo v Novem Sadu 14. novembra. Na njem bo govoril poleg voditeljev beogradske združene opozicije sam dr. Maček. Tako vsaj napovedujejo sedaj, vendar pa je po dosedanjih izkušnjah malo verjetno, da bi dr. Maček res prišel na shod in bo najbrž poslal le svojega zastopnika.

V hrvatskem Zagorju v vasi Mače so pred mesecem odkrili z velikimi svečanostmi spomenik pokojnemu voditelju Hrvatov, Stjepanu Radiću. Pred tednom pa so neznan zlikovci spomenik porušili. To dejanje je med Hrvati izzvalo silno ogorčenje. Ko je to izvedel dr. Maček, je tja poslal svojega zaupnika, da poskusi ugotoviti krivce.

Tudi Amerika se oborožuje v kolikor ji pripuščajo sredstva. Pred kratkim je izdelala nov oborožitveni program, po katerem bo izdala skoraj sto milijonov dolarjev za oboroževanje. Nekatere evropske države pozdravljajo ta ameriški ukrep, v katerem vidijo jamstvo za okrepitev miru na svetu.

V Španiji so se zopet razvili hudi boji. Tako so nacionalistična letala bombardirala Barcelono in Madrid. Bombe niso metali le na vojaške zgradbe, ampak tudi na zasebna poslopja. Posebno hudo je bilo v Madridu, kjer so nacionalistična letala vrgla nad tisoč bomb. Poleg ogromne škode, je bilo tudi uničenih mnogo človeških življenj.

Rdeča vlada v Španiji bo mobilizirala vse za vojsko sposobne moške od 18 do 45 leta starosti. Na ta način hočejo stvoriti armado, ki bo štela milijon ljudi. Samo moških med 20 in 30 letom bo več kot pol milijona.

Špansko vprašanje so začeli zopet obravnavati prizadete evropske velesile (Anglija, Francija, Italija) ter se nikakor ne morejo zediniti. Anglieži in Francozi zahtevajo, da se umaknejo iz Španije vsi prostovoljci in to iz tabora generala Franca, kakor tudi oni, ki se bore na strani komunistov. Po umiku prostovoljcev bi se obema strankama v Španiji priznala pravica vojskujočih se oblasti. Če se pa to ne bi doseglo, pa bo Francija na široko odprla svoje meje proti republikanski Španiji za uvoz orožja in prostovoljcev. S tem postaja špansko vprašanje ponovna velika nevarnost za splošen mir v Evropi.

Abesinija še vedno ni ukročena ter dela velike skrbi Italiji. V zadnji deževni dobi so oddelki abesinskih upornikov napadli italjanske posadke. Med njimi je prišlo do ogorčenih bojov. Italjanom se je posrečilo, da so ujeli nekatere voditelje upornikov, ki so jih na mestu ustrelili. Po italjanskih poročilih znašajo zgube v zadnjih tednih 102 mož. Celotne izgube od 1. januarja 1935 do 30. septembra t. l. znašajo 2357 mož.

Italjanska vlada namerava poslati novo vojaško ekspedicijsko v Libijo, tako domnevajo nekateri politični krogi. V zadnjem času je mnogo vojakov odpotovalo iz Italije na afriško obalo. Izvedlo se je tudi, da je fašistična milica mobilizirala okrog 50.000 črnih srajc (fašisti) kot prostovoljce za Abesinijo in za pripravljenost v času „neprevidenih dogodkov“. Del črnih srajc bo odposlanih v Libijo, del pa v Abesinijo. Ostanek pa bo ostal v vojašnicah in čakal v pripravljenosti na povelje.

Med Nemčijo in Belgijo je bila sklenjena nenapadalna pogodba, a obenem je Nemčija svečano obljubila, da bo v vsakem slučaju spoštovala belgijske meje. S tem je Nemčija hotela pokazati svetu (tako vsaj sami trdijo), da stremi zgolj za mirom in da je daleč od sumničenja, da bi za vedno povzročala zmešnjave v svetu, kakor bi se dalo sklepati iz zadnjega govora predsednika ameriških združenih držav Roosevelta. Obenem povdarjajo Nemci, da s sklenjeno pogodbo dokazujejo, da Nemčija dela za mir, dočim miroljubna Amerika pošilja bojno orožje na Kitajsko. Nemčija je priznala nevtralnost Belgije in se obenem zavezala, da bo to nevtralnost čuvala, če bi Belgija doživela kak nenaden napad na svoje ozemlje. Ta dogodek je vzbudil mnogo pozornosti po vsem svetu.

Na šanghajski fronti (Daljni vzhod) se je v zadnjih dneh razvila ogorčena borba med Kitajci in Japonci. Kljub največjim žrtvam in naporom se Japoncem ni posrečilo, da bi strli junaški odpor Kitajcev. Posebno uspešno so kitajska letala nenadoma napadla luko Tanku, kjer imajo Japonci velikanska skladišča vojnih potrebščin in živil. Škoda, ki so jo povzročili Kitajci Japoncem, je velika.

Japonci so začeli uporabljati na kitajski fronti strupene pline, kar pomenja, da se bo vojno trpljenje kitajskega ljudstva povečalo do neslutnih grozot. Uporabljajo pa posebno učinkovit plin, ki popolnoma razje človeški obraz in druge organe in ki svoje žrtve ubije med najhujšimi mukami. Plin je tako močan, da razjeda celo lesene in kovinaste predmete. Ko so velesile protestirale proti takemu načinu bojevanja, je japonsko vojno vodstvo odgovorilo, da hoče z vsemi sredstvi zlomiti odpor kitajskega naroda.

Vodja madžarskih malih kmetov Tibor Eckhardt se je javno izrekel za povrnitev Habsburžanov in da bi nadvojvoda Oton zasedel prazni madžarski kraljevi prestol. Njegova izjava je zbudila povsod veliko pozornost, saj je bil Eckhardt do nedavnega znan nasprotnik habsburški vrnitvi.

Tujskoprometna zveza „Putnik“ v Mariboru

prosi vse tujskoprometne, gospodarske, kulturne, verske, javne in druge ustanove, s področja bivše Mariborske oblasti, da ji po možnosti čim prej stavijo na razpolago podrobnejše podatke o pomembnejših prireditvah kakršnegakoli značaja, ki se bodo vršile v teku 1938 leta. O vsaki prireditvi naj bi se podal kratek opis in po možnosti javil točen datum. Omenjeni podatki so Zvezi potrebni za koledar vseh pomembnejših prireditev v Jugoslaviji v letu 1938, ki ga vsakoletno izdaja ministrstvo za trgovino in industrijo in s pomočjo katerega se obvešča domača in inozemska javnost o važnejših dogodkih v naši državi tekom leta.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Propagandni koncert gasilske godbe.** V soboto dne 17. t. m. sta v okusno dekorirani dvorani našega Sokolskega doma, stopila pred Soboško javnost orkester na pihala in mladinski jazz-orkester naših vrlih gasilcev, oba pod spretnim vodstvom splošno znanega in priljubljenega g. Rudolfa Laha. Spored je počel s koncertom godbe na pihala, ki je odsvirala celo vrsto skladb, med njimi tudi Jaklov potpuri „Naši mladini“ in Stolzevo overturo „Kraljica“. Orkester, obstoječ iz 17 mož, je topot dobesedno nadkrilil samega sebe. Vse točke sporeda so bile odigrane prav mojstersko, tako glede intonacije kot tehnično in dimemično in je bil orkester deležen iskrenega priznanja vseh navzočih, ki se je stopnjevalo od točke do točke. Ko pa je orkester briljantno odigral Stolzovo „Kraljico“, se navdušenje publike, ki je spontano vsklikala godbi in njenemu vodji g. Lahu, kar ni hotelo poleči in je moral orkester overturo ponoviti, ustvarilo se je tako najlepše razpoloženje in ko je po končanem koncertu zaigral mladinski orkester za ples, se je staro in mlado zavrtelo po dvorani. Tudi naši mladi, so se pokazali prave mojstre. Jazz je zvenel prav dobro in je v celoti dokazal, da je svoji nalogi kos. Igrali pa so naši fantje s takim temperamentom in elanom, da jih je bil res vsakdo vesel, in ni čuda, da je nastalo v dvorani kmalu prav razigrano razpoloženje. Le kdor ve, da je med godbeniki, ki so nastopili v soboto, dober del takih, ki pred kakimi dvema leti še niso niti poznali not, bode znal primerno ceniti ogromno delo, katerega je izvršil vodja obeh ansamblov g. Lah. Z naravnost brezprimernim idealizmom je privedel svoji glazbi od prvih skromnih začetkov, do lepega uspeha v soboto. G. Lah, ki je za svoj nastop prejel mnogo zaslužene aplavza in lep šopek, naj bode tudi na tem mestu izrečeno najiskrenejše priznanje. — C.

— **Odgovor dopisniku Novin.** Na obširno razlago člankov napisanih v našem listu št. 41, ki je izšla v „Novinah“ št. 42, svetujemo dopisniku le to, naj v bodoče ne označuje svoje članke, katerih objava se tiče

4000 ljudi kot jih ima M. Sobota, z tako grobimi naslovi. Dostojnost naj pride do veljave povsod, posebno pa v krščanskem časopisu, kakoršne so „Novine“.

— **Turistični koledar 1938.** Tujskoprometno društvo M. Sobota prosi vse gospodarske, kulturne, verske, javne in druge ustanove v Prekmurju, da čimprej stavijo na razpolago podrobnejše podatke o pomembnejših prireditvah kakršnegakoli značaja, ki se bodo vršile tekom 1938. leta. O vsaki prireditvi naj se javi točen datum in poda kratek opis. Ti podatki so potrebni za koledar vseh pomembnejših prireditev v Jugoslaviji v l. 1938, ki ga vsakoletno izdaja ministrstvo za trgovino in industrijo in s pomočjo, katerega se obvešča domača in inozemska javnost o važnejših dogodkih v naši državi tekom leta, kar je brezdvomno izrednega propagandnega pomena za naš tujski promet.

— **Gasilska godba v M. Soboti** se iskreno zahvaljuje vsem onim, ki so se udeležili zadnjega koncerta v Sokolskem domu in s tem povzdignili stremljenje naših mladih godbenikov. — Pripomba uredništva: Dasi ravno je bila prireditve dobro obiskana, smo vendar opazili izostanek gotovih uglednih meščanov. Stremljenje po napredku domače gasilske godbe je pač vredno posvečati boljšo naklonjenost, kar naj se v bodoče blagovoli upoštevati.

Gornja Lendava:

— **Odbor Jadranske straže v G. Lendavi** se toplo zahvaljuje vsem, ki so požrtvovalno sodelovali pri društveni tomboli, kakor tudi onim, ki so darovali dobitke in na ta način pripomogli, k lepemu materijalnemu uspehu ter omogočili letovanje slabotne dece na morju v prihodnjem letu.

— **Banovinski zdravnik g. dr. Lukman** se je preselil v svojo hišo, kjer že redno ordinira. Zobe zdravi vsak delavnik popoldne od 13. do 15. ure.

— **Nesreče.** 2 letni Rogač Silvester iz Gornje Lendave je padel v lonec vroče vode in se smrtno nevarno poparil. — Frumen Alojz iz Motovilcev je stal pri brani, v katero so bile vprežene krave. Te so se splašile in podrle gospodarja na brano, da sta se mu zarila dva zoba globoko v meso.

HORNYPHON RADIO

Najelegantnejši v obliki. Najboljši in najcenejši v kvaliteti! ČISTI NARAVEN TON brez vsakega šuma. **30% prihranka na toku!** En gumb za postaje in regulacije jakosti glasu. Isti aparati na izmenični tok in pa baterije.

Predvaja Vam tudi na domu brez vsake obveze:
ŠTIVAN ERNEST tehnična trg. M. SOBOTA.

Pošiljanje denarja iz Nemčije

Glasom obvestila, ki ga je dobil nar. poslanec g. Benko od svojega zastopnika v Berlinu g. Mautnerja, je pošiljanje denarja iz Nemčije od strani naših delavcev v gotovi meri urejeno. Nekateri delavci, med njimi tudi Mihalič Štefan, so svoj denar že odposlali v domovino.

Med tem smo dobili tudi od Zveze poljedelskih delavcev v M. Soboti obvestilo, v katerem je navedeno, da sme vsak delavec poslati v domovino mesečno 40 Mark. Do danes zasluženi denar, ki ga delavci morda hranijo,

pa lahko pošljejo skupaj po 30 Mark mesečno, to je, ako je nekdo v Nemčiji, recimo 7 mesecev, torej $7 \times 30 = 210$ Mark. Pošilja naj se: Über Reichsmarkkonto B. der Jugoslaw. Nationalbank bei der Verrechnungsstelle Berlin SW. III.

Pripomba ur.: Denar bo izplačevala naša Narodna banka v kliringu in priporočamo, da navedete kot izplačilno ustanovo Kreditno banko v Murški Soboti, ki bo gotovo najsolidnejše to izvršila.

DOPISI:

— **Vsem občinam.** Vpoštevajte in razglasite v občini: V torek 26. t. m. se vrši v Beltincih na sejmišču od 8. ure dalje jesenski plemenski sejem za bika rodovniškega porekla svetlolisaste pasme, katerega priredi kraljevska banska uprava z Zvezo selekcijskih organizacij. Na tem sejmu naj si oskrbe občine manjkajoče občinske bika, kar bo pokazalo tudi licenciranje v dneh 19.—20. X. in 22.—23. X. Za revnejše občine bo do 1/3 prispeval sreski kmetijski odbor ter je še čas vložiti prošnje. Ker pa nima ta dovolj sredstev na razpolago, naj zlasti gospodarsko močnejše občine same prispevajo k potrebnemu nakupu. Kraljevska banska uprava novih prošenj ni vpoštevata ter dobi banovinski prispevek le občina Prosenjakovci še za enega bika. Predvideno bo prispeval Sreski kmetijski odbor vsaj za po enega bika občinam, na dosedaj dosepele prošnje Puconci, Rogaševci in Cankova, morajo pa priti na sejem rejci ter plačati ostali 2/3 zneska, drugače se dodeli podpora drugim. Tudi drugi bikorejci naj si oskrbe na tem sejmu bika, ker se v prvi vrsti pri licencovanju vpoštevajo na tem sejmu kupljeni biki. — Sreski načelnik: Dr. Bratina s. r.

— **Naše cene za vsakogar,** naša delavnica za naše odjemalce. Radio Nemeč, M. Sobota.

— **Ustreljen cigan.** Orožnikom v Dol. Lendavi se je posrečilo ujeti silno nevarnega vlomilca in roparja, cigana Kokaš Karola, ki je bil strah in trepet vsega ljudstva pri nas in onstran Mure. Ob zaslišanju je poskusil Kokaš pobegniti, za katerim so pa orožniki streljali in ga ubili.

— **Petanjci.** Pri nas je vedno kakšna novost, kakšenkrat neprijetna, a lokrat vendar prijetna. Mehanik g. Ranko Alojzij, št. 57., je izumil neko napravo na petrolejski svetiljki, tako da se lahko uporablja za gorivo diezelnafta. S to napravo sveti svetiljka še boljše, kot da bi bila napolnjena z petrolejem in se uporabi za polovico manj vrednosti goriva. Iz ekonomskega stališča je naprava za vsakega, posebno pa za kmeta prav koristna. Za preureditev vsake svetiljke računa g. Ranko 10 dinarjev. — Na knajdbi iskreno častitamo.

— **Občni zbor Zveze kmetijskih fantov in deklet** se je vršil preteklo

nedeljo v Ljubljani. Izvoljen je bil v glavnem stari odbor. Sklenilo se je, da se društva ne smejo vmešavati v politično-strankarske stvari. Povdarilo se je pa, da je eno za nas dejstvo, o katerem se ne sme in ne bomo dopustili debate, to je, da bomo ščitili slovenstvo zoper vsako puhloglavsko umišljeno jugoslovenstvo z vsemi frakcijami vred. Ta pravica nam pristoja kot sinovom samobitnega naroda. Govorniki so se spominjali neumrlega borca za svobodo, demokracijo in pravičnost pok. Tomaša Masaryka. Iz Prekmurja se je zbora udeležil delegat tov. Rudi Titan iz Črnelavec.

— **Nad 20 modelov** tvrdk Orion, Minerva, Standard, Siera, Tefag, Olympia, Radio Bell, Vam predvaja brezobvezno RADIO NEMEC.

— **Predanovci.** Najavljena otvoritev nove gostilne g. Vlaj Viktorja se je vršila predzadnjo nedeljo ob veliki udeležbi domačih in tujih gostov ter je potekla v najlepšem redu in zadovoljstvo vseh udeležencev. Gostilničar se vsem za obilen obisk prav iskreno zahvaljuje.

— **Gederovci.** V nedeljo, dne 10. t. m. sta se poročila g. Kerec, sin uglednega kovača in gdč. Gibičarjeva, hčerka uglednega posestnika iz Gederovc. Čestitamo!

— **Gradišče.** Pred kratkim smo pokopali dolgoletnega krčmarja Josipa Perkiča. Pokojnik je dosegel visoko starost in užival radi svojega veselega značaja in poštenosti splošno spoštovanje. Naj počiva v miru v domači grudi. Ostalim svojcem naše sožalje.

— **Cigan Baranja Josip ustreljen.** Hrvatski orožniki v okolici Varaždina so prišli na sled večji ciganski bandi, ki je v preteklem času izvršila več umorov in vlomnih tatvin. Nekaj članov te bande so zaprli, med njimi tudi Baranja Josipa, ki je v zaporu izjavil, da bo pokazal, kje imajo cigani orožje in druge predmete skrite. Z močno patrolo je bil priveden v okolico Preloga in ko je iskal prostor skritega orožja, je smuknil patroli iz rok in zbežal proti državni meji. Toda orožniki so za njim streljali in ga z strelji ubili.

Oglašajte
v „Murški Krajini“!

PRISPEL JE rekordni 4+1 cevni super za 3 valovne dolžine — na mesečno odplačilo Din 205* — 2 letno jamstvo PRVE PREKMURSKE STROKOVNE RADIODELAVNICE **NEMEC J., M. SOBOTA.**

Gospodarski drobiž

Po povodnjih v Hercegovini je silno prizadeto siromašno prebivalstvo. V vinogradih gnije grozdje, nad 15 000 ha zemlje pa je pod vodo in tako propada ondotni glavni živež koruza. Najbolj trpijo hercegovska polja Popovo, Mostarsko blato itd.

O podražitvi kruha v Zagrebu piše glasilo dr. Mačka ter pravi, da je bil kruh že doslej pri nas predrag. Za primer navaja, da velja pri nas 100 kg žita ravno toliko kakor 25 kg kruha, v Franciji pa velja 100 kg žita samo toliko kakor 61 kg kruha. Iz tega sklepa list, da ima veletrgovina z žitom in z moko pri nas mnogo previsoke dobičke. Končno zahteva, naj se z zakonom uredijo cene kruhu in moki.

V prometu z Italijo opazamo v mesecu avgustu popuščanje izvoza. Medtem ko je znašal naš izvoz v juliju še 57 milijonov din, je v avgustu nazadoval za 45 milijonov din. Pa tudi uvoz iz Italije ni bil znaten ter je znašal le 28 8 milijona din.

Po podatkih kmetijskega ministrstva smo pridelali letos nad 53 milijonov metrskih stotov koruze. Pridetek koruze je večji kakor v vseh prejšnjih letih, ne samo po svoji količini, temveč tudi po povprečnem pridelku na hektar, ki je prvokrat prekoračil 20 metrskih stotov. V dravski banovini smo pridelali 585.000 metrskih stotov koruze, to je 14 metrskih stotov na hektar.

Proizvodnja sladkorja v Evropi bi znašala po sedanjih cenitvah v posameznih državah (v tisoč tonah): v Angliji 450, v Češkoslovaški 750, v Franciji 940, v Italiji 350, v Madžarski 120, v Nemčiji 2150, v Avstriji 150 i. t. d. Ruska proizvodnja se ceni na 2,1 milijona ton. Celokupna proizvodnja sladkorja v Evropi znaša 9.211.000 ton. Zaloge sladkorja so bile v evropskih državah koncem avgusta za 300.000 ton manjše ko lani.

Pred tedni je bila objavljena neuradna cenitev našega letošnjega pridelka koruze in sicer v višini nekaj manj nego 50 milijonov metrskih stotov. Po najnovjših cenitvah pa bo pridelek večji in sicer okrog 52 milijona metrskih stotov, to je približno toliko, kakor lani.

Cena jajcem se je začela zopet zvišati. Po hrvatskih krajih okrog Koprivnice, odkoder se izvažajo največ jajc, so plačevali jajca že pred tedni od 75 par do enega dinarja za kos. Drugod pa so plačevali jajca debela po 60 par za kos, drobnejša pa po 40 par.

SOKOL

Dramatski odsek tuk. Sokolskega društva uprizori v soboto, dne 23. X. 1937 ob 20. uri 30 min. v Sokolskem domu v Murški Soboti velezabavno veseloigro „Vzorni soprog“ (Škandal pri Bartlettovih) od znamenitega angleškega pisca Avery Hopwood.

Igro režira g. Urbič Franjo, poštni kontrolor znani režiser igralske družine iz Ljutomera, ki se obenem poslavlja od Murske Sobote, ker je — kakor slišimo — po službeni potrebi premeščen v Maribor.

Opozarjamo vse občinstvo na to uprizoritev, ki bo gotovo zadovoljila vse posetnike. Vse vloge so posrečeno zasedene in smo prepričani, da naše nade niso bile zastonj.

Karte so v predprodaji v trg. g. Hahn Izidorja in se po hišah ne bodo prodajale. Igra se ne bo ponovila!

Brezobvezno bančno poročilo

Cene najvažnejših VALUT v majhnem blagajniškem prometu:

Angleški funt sterling 1 kom	Din 230—
Francuski franki 100 „	„ 150—
Amerikanski dolar 1 „	„ 46:85
Isti v čeku 1 „	— do 47:30
Kanadski dolar 1 „	„ 46:50
Italijanska lira	
Češke krone 100 „	„ 145—
Nizozemski florin 1 „	„ 24—
Nemška marka v bankovcih 1 kom	„ 10—
„ „ v srebru 1 „	„ 12 25
Avstrijski šiling v bankovcih 100 „	„ 860—
„ šil. v srebru in drobiž 1 „	„ 8:40
Magyarški pengő po 100 kom	„ 900—
Urug. peso 1 „	„ 17:50
Argent. peso 1 „	„ 11—
Klirinške marke cca	„ 14—
Tečaj deviz v dnevnikih.	

LOVSTVO

Društvo „Putnik“ v Mariboru prireja v času od 7. do 16. novembra 1937 veleinteresantno potovanje na Mednarodno lovsko razstavo v Berlinu. Ta razstava zavzema prostor 50.000 m² in na isti sodeluje cca 30 držav vsega sveta, med njimi tudi Jugoslavija. Namen organizatorjev je predstaviti pravo Olimpio lovcev cellega sveta in, da se pokaže vpliv lova na razvoj kulture in obenem opozori na njegov narodno gospodarski pomen. Na tej strokovni razstavi se prireja istočasno tudi izložba lovskih trofej vseh narodov. Cena in razpored potovanja se lahko dobi v pisarni Lovskega društva v M. Soboti.

POŠTA:

G. Trbola Ivan, Francija. 59 dinarjev smo prejeli. Hvala! Vas pozdravljamo in želimo vse dobro.

GASILSTVO:

Odlikovanje naših požarnikov. Odlikovani so bili naslednji gasilci čete Šalovci: A) z kongresno kolajno in križcem III. stopnje: Županek Vilmoš; B) z bronasto medaljo: Štefa-

nec Franc, Žiško Janez, Županek Štefan, Županek Viljem, Nemeš Josip, Konkolic Josip, Prelec Geza;

Četa Črnelavci: A) za 10 letno službovanje z bronasto kolajno: Novak Aleksander, Kumin Janez, Kumin Štefan.

Četa Središče A) za 15 letno službovanje z srebrno kolajno: Papp Aleksander.

Četa Brezovci A) za 10 letno službovanje z bronasto kolajno: Benko Koloman, Kološa Ludvik, Faeis Ludvik, Benko Štefan, Flisar Ludvik, Horvat Štefan, Poredoš Franc, Pozvek Koloman, Sečko Štefan, Temlin Viljem, Bac Aleksander; B) za 15 letno službovanje z srebrno kolajno: Barbarič Franc, Rac Josip, Varga Franc, Flisar Štefan, Domjan Štefan, Šiftar Ludvik; C) za 20 letno službovanje z zlato kolajno: Damjan Koloman, Fajs Franc, Kodila Štefan, Mikula Janez; Č) za 30 letno službovanje z zlato kolajno in eno pal. vejico: Šiftar Franc, Flisar Miha, Temlin Franc, Fajs Matija.

Z kongresno kolajno so odlikovani: Bako Karol, Strukovci, Rac Štefan, Moravci, Titan Viktor Črnelavci, Mekiš Štefan, Nuskova, Pintarič, Martjanci, Kranjec Aleksander, Krnci, Poredoš Štefan, Pertoča.

Odlikovanim gasilcem iskreno čestitamo!

ČSK : Mura

V nedeljo, dne 24. t. m. popoldne ob pol 3. uri odigra Mura svojo važno tekmo in ima za nasprotnika borbeno moštvo ČSK iz Čakovca.

ČSK je nasprotnik, ki bo dal Muri mnogo opravka, saj beleži v zadnjem času prav lepe uspehe in ga moramo šteti med najboljše prvorazredne klube.

Nedeljska tekma je za Muro zelo važna, treba bo krepko prijeti, treba bo znati zmagati in si priboriti novih točk za pot naprej! Točke so Muri več ko potrebne, ako hoče ostati med prvimi tremi v prvem razredu.

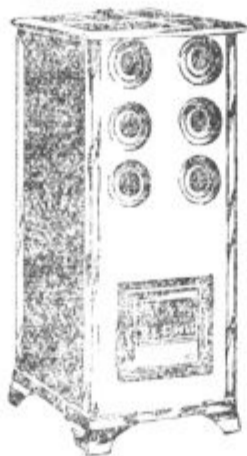
Gornja tekma bo vsekakor zelo zanimiva, nakar opozarja sportno javnost in jo pozivamo, da v čim večjem številu poseti mnogo obetajočo borbo.

Maribor: Mura 3:0 (1:0)

V nedeljo je doživela Mura na lastnem terenu proti odličnemu nasprotniku nesrečen poraz. V prvem polčasu sta bila nasprotnika enakovredna in napad Mure je imel dve sigurni šansi, kateri sta pa ostali neizrabljeni. Šele v 38. min. je Maribor dosegel vodstvo. V drugem polčasu so gosti iz prostega strela dosegli drugi zgoditek. Nepričakovani gol je deprimiral domačine in ker je moral tudi Turk radi blesure zapustiti igrišče, je ostal Maribor v preostalem delu igre v premoči.

Sodil je g. Vrhovnik iz Ljubljane, ki je napravil nekaj bistvenih napak v škodo Mure.

Denar
vržete skozi okno,
ako kupite stare vrste peči!
9 NABAVITE SI

ZEPHIR
peč

s katero
kurite za
Din 2⁰⁰
24 ur.

Samoprodaja:
L. FRIM
M. SOBOTA

Iz delovanja Združbe trgovcev
v Murški Soboti.

Izdaja zdravstvenih legitimacij za prodajalce živil

Združba obvešča tem potom vse svoje članstvo, da ima na zalogi predpisane legitimacije za zdravniško preiskavo prodajalcev živil, ter k vsaki zdravstveni legitimaciji je potrebna tudi slika v velikosti 6x9 cm. Brez slik se zdravniški pregled ne izvrši in se tudi legitimacija ne izda. Obenem s tem opozarja, da si iste članstvo čimprej nabavi v izogib eventualnih kazni. Legitimacije se nabavijo pri tajništvu Združbe vsak dan med uradnimi urami.

Zapisnik

sestavljene na širši konferenci vseh trgovcev sreza Murška Soboti, ki se je vršila v ponedeljek, dne 11. oktobra 1937 ob 10. uri predpoldne v prostorih stare kavarne pri „Kroni“. Predmet razprav na tej konferenci je bil sledeči:

1. Socijalno zavarovanje samostojnih trgovcev,
2. Dobava mineralne soli (posebno sedaj v jesenski sezoni),
3. Davčna vprašanja, (zlasti predlogi za pavšaliranje davka za male trgovce s perutnino in drugim blagom v malem obsegu),
4. Krošnjarstvo in neupravičena trgovanja,
5. Karteli (zahteve po prepovedi),
6. Veleblagovnice in industrijske prodajalnice,
7. Konzumi, nabavljalne in prodajne zadruge,
8. Obrtni zakon in zahteve po spremembi nekaterih določil v obrtnem zakonu,
9. Delovni čas v trgovinah,
10. Trošarine.
11. Kreditne razmere in sanacija denarnih zavodov.

Širše konference se je udeležilo 171 trgovcev članov Združbe trgovcev v Murški Soboti. Državno oblastvo je zastopal Sreski načelnik v M. Soboti gosp. dr. Bratina. Zapisnikar je bil tajnik Združbe g. Polak Bela.

Predsednik Združbe g. Čeh Franc otvori konferenco malo po napovedani uri konstatira, da je ista pravilno sklicana in da je navzočih 171 članov, nakar pozdravi vse navzoče, posebno pa še g. sreskega načelnika dr. Bra-

tino, kot zastopnika oblasti ter nar. poslanca in člana uprave Združbe g. Benko Josipa.

Nato obrazloži namen sklicanja te širše konference, kateri je v glavnem ta, da se letos ni vršil kongres vsega trgovstva Kraljevine Jugoslavije v Zagrebu, kot je bilo to v načrtu in je ta odgoden na drugo leto, da bi pa vendar iznesli vsa važna vprašanja, ki interesirajo naš stan že leta in leta, se je na osnovi sklepa Zvezine predsedstvene seje z dne 12. septembra t. l. v zvezi s sklepom centralnega predstavništva z dne 12. avg. 1937 sklenilo sklicati po vseh Združenjih trgovcev v kraljevini širše konference članstva, katerih zaključke se bo dostavilo nadrejenim oblastvom. Zato poziva vse navzoče, da pazljivo sledijo referatom in izvajanjem govornikov, ter nato sodelujejo v tozadevni debati.

S tem preide na prvo točko dnevnega reda, ter naprosi podpredsednika g. Brumen Joška, ki poda referat o

1. Socijalnem zavarovanju samostojnih trgovcev:

Obrtni zakon predvideva v § 384. tudi obvezno zavarovanje trgovcev za slučaj bolezni, onemoglost, starost in nesreče, ako to trgovci na svojih rednih skupščinah sklenejo z nadpolovično večino glasov. O organizaciji, načinu in pogojih tega zavarovanja je pooblaščen minister za trgovino in industrijo, da sporazumno z ministrom za socijalno politiko in narodno zdravje in po zaslišanju trgovskih zbornic predpiše tozadevno uredbo.

Naša Združba je na svoji glavni letni skupščini pred tremi leti že sklenila tako obvezno zavarovanje. Ker pa tega sklepa niso storili vsi gremiji v dravski banovini, ter z ozirom na to, da gospod minister k členu 384. obrtnega zakona še ni izdal potrebne uredbe, se tako zavarovanje v praksi ni izvedlo, čeprav se je izjavila za to zavarovanje velika večina trgovstva. Vse panoge našega delavstva in privatnega nameštčenstva imajo že obvezno socijalno zavarovanje, edino trgovci še tega nimajo in je trgovec v slučaju starosti, onemoglosti ali bolezni izpostavljen nevarnosti, da ako si v teku svojega trgovskega stanu ni prihranil toliko, da pride v slučaju dolge bolezni in onemoglosti na breme občine.

Konstatiramo tudi, da se kljub našim ponovnim zahtevam in zakonski možnosti v tem pogledu ni prav nič storilo.

Mi zahtevamo raditega naj izda resorni minister v smislu § 384 zakona o obrtnih uredbo širokega okvirja po kateri bo banskim upravam dana možnost, da podrobnejša določila prilagodijo posebnim razmeram v posameznih področjih, kakor tudi željam interesiranih trgovcev na dotičnih področjih Zvez trgovskih združenj.

Posebno moramo poudariti, da mora biti organizacija trgovskega socijalnega zavarovanja decentralizirana in da naj postanejo nosilke tega zavarovanja Zveze trgovskih združenj,

vsaka za svoje področje, kakor je naša Zveza predlagala ministru za trgovino in industrijo v predstavitvi z dne 10. julija 1937. S tem bi bilo obenem tudi trgovstvu vsaj v neki meri omogočeno, da si ustvari svoje lastne kreditne ustanove, ki so mu neobhodno potrebne.

Po končanem referatu da predsednik istega v debato, obenem pa izpopolni istega še z nekaterimi komentarji. V debato posežejo tudi g. Vukan Franc, trgovec z mešanim blagom iz Rakičana, ter g. Nemšič Matija, trgovec z mešanim blagom v Križevcih, katera prosita pojasnila glede zavarovanja zoper starost in onemoglost. Po izčrpnem pojasnilu gg. predsednika Čeha in člana uprave ter veletrgovca in industrijalca Benko Josipa, ki omenja, da so ravno današnje nestalne prilike ravno najboljše merilo zato, kako je tudi samostojnim trgovcem potrebno zavarovanje pa naj si bo to zoper bolezni, starost, onemoglost in smrt. Zavarovanje ima ravno največji socijalni smisel, posebno pa za našega malega in srednjega trgovca, kateri se ne more v naprej osigurati na stara leta. Zato je tudi potrebno, da smo vsi enodušno za zavarovanje samostojnih trgovcev in zato tudi zahtevamo, da izda Minister čimprej uredbo na podlagi § 384 Zakona o obrtnih, vendar pa po široki samoupravi, t. j. za vsako banovino posebej, katerega zavarovanja bodo nosilci Zveze trgovskih združenj vsaka za svoje področje. Vsi prisotni aklamativno odobre izvajanje, ter se soglasno izjavijo po zahtevi za izvedbo zavarovanja samostojnih trgovcev zoper bolezni, starost, onemoglost in smrt. Obenem prosijo pojasnilo glede zavarovanja g. Polak Rudolf, trgovec z mešanim blagom v Murški Soboti, ako bo veljalo isto tudi v slučaju odpovedi obrtne pravice in samo za imetnika obrta ali pa za vso trgovčev družino. Po dobljenih pojasnilih, preide na to g. predsednik na 2. točko dnevnega reda to je:

Čevljarjem v vednost!!

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem dne 15. X. **otvoril novo trgovino z usnjem in specerijskim blagom.** Na zalogi držim raznovrstno usnje, podplate in vse čevljarске potrebščine ter sveže specerijsko blago.

Solidna cena! Točna postrežba!
Priporoča se
Press Koloman, trgovec
Murška Soboti Glavni trg.

TRBOVELJSKI
PREMOG
2 je na zalogi
pri **HEIMER-u.**

Proda se

3
prav poceni hiša z električno razsvetljavo, vrtom in pol orala funduša. Več se poižve v Murški Soboti, Mala Kaniža štev. 23.